

Wspólna deklaracja wzywająca:

Polskę, Niemcy, Komisję Europejską, Bank Rozwoju Rady Europy i Bank Światowy do ZAPRZESTANIA określania rozbudowy Odry, realizowanej w interesie ekonomicznym, jako „ochronę przeciwpowodziową”;

WSTRZYMANIA środków na realizację projektu, prowadzącego do pogorszenia ochrony przeciwpowodziowej i naruszającego prawo ochrony środowiska UE;

ZATRZYMANIA przebudowy Odry!

Wzywamy Komisję Europejską oraz rządy Niemiec i Polski do WSTRZYMANIA projektów ekspansji transgranicznej na Odrze i na kanale Klucz-Ustowo (niem. „Klützer Querfahrt” / pol. : „przekop Klucz-Ustowo”) oraz podjęcia działań dla ochrony ludzi i środowiska przed ich niszczącymi skutkami.

Naukowcy, organizacje ekologiczne, ruchy społeczne i partie polityczne w Polsce i Niemczech z wielkim niepokojem śledzą projekty rozbudowy na Odrze i „kanale Klucz-Ustowo”. Oba projekty są uzgodnione w niemiecko-polskiej umowie z 2015 r. i są częściowo finansowane przez Bank Rozwoju Rady Europy (CEB), Bank Światowy oraz przy współfinansowaniu unijnym.

W związku z powyższym zidentyfikowano trzy główne argumenty:

1. Planowane działania pogorszą a NIE poprawią ochronę przeciwpowodziową:

Mimo twierdzeń, że przebudowa Odry służy ochronie przeciwpowodziowej, stało się jasne, że *de facto* zwiększy ona ryzyko powodzi po obu stronach granicy, zwłaszcza w rejonie „Kotliny Freienwaldzkiej”(niem. „Oderbruch”). Potwierdza to oficjalna „Koncepcja regulacji” Odry granicznej, przygotowana przez niemiecki Federalny Instytut Inżynierii i Badań Wodnych (BAW).

Dlatego Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu Brandenburgii - organ odpowiedzialny za ochronę przeciwpowodziową w najbardziej zagrożonych regionach - odrzuca ten projekt „ochrony przeciwpowodziowej”.

Plany te naruszają również prawo UE i zagrażają nie tylko środowisku, ale także rolnictwu po obu stronach rzeki. Zostało to również potwierdzone przez Instytut Ekologii Śródlądowej i Rybołówstwa Śródlądowego im. Leibniza (Leibniz Institute of Freshwater Ecology and Inland Fisheries - IGB), największe niemieckie centrum badań śródlądowych. Głównym argumentem uzasadniającym ekspansję jest to, że potrzebne są środki gwarantujące żeglowność lodołamaczom używanym do unikania powodzi zatorowych. Niemieckie władze żeglugowe potwierdziły jednak, że lodołamacze zawsze były w stanie realizować tego typu prace bez problemów.

2. Przebudowa Odry będzie stanowić naruszenie unijnego prawa ochrony środowiska i emisji CO₂:

„Przeciwpowodziowe” plany przebudowy Odry doprowadziłyby do niedopuszczalnych szkód w ekosystemach, nasilonych przez trwający kryzys klimatyczny. Naruszają europejskie prawo w zakresie ochrony środowiska i będą miały znaczący wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną, ponieważ stanowią zagrożenie dla naturalnych krajobrazów, siedlisk, cennych i chronionych gatunków. Dotyczy to w szczególności typów siedlisk i gatunków chronionych przez dyrektywę UE w sprawie flory, fauny i siedliska (FFH) oraz Obszarów Natura 2000 wzdłuż Odry, ze szczególnym uwzględnieniem walorów przyrodniczych „Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry” (Nationalpark Unteres Odertal).

W związku z tym projekty te nie są zgodne ani z ramową dyrektywą wodną UE (RDW), ani z dyrektywą siedliskową UE. Nie są one również zgodne z dyrektywą UE w sprawie odpowiedzialności za środowisko ani z dyrektywami UE w sprawie oceny i zarządzania ryzykiem powodziowym, oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ).

Podsumowując, planów tych nie da się pogodzić z Europejskim „Zielonym Ładem” i związanymi z nim celami UE w zakresie zwalczania degradacji środowiska. Ponadto wysychanie terenów zalewowych doprowadzi do ogromnego uwolnienia CO₂.

3. Wykorzystywanie funduszy Banku Światowego, CEB i funduszy UE do użegłownienia Odry zamiast ochrony przeciwpowodziowej jest nadużyciem funduszy:

Polski rząd wystąpił o środki z UE, CEB i Banku Światowego w oparciu o realizację celu ochrony przeciwpowodziowej - i tylko w tym celu może je wykorzystać. Okazało się jednak, że przebudowa Odry to projekt żeglugowy służący przede wszystkim interesom kilku firm. W efekcie realizacji tego projektu - wbrew oficjalnym jego założeniom - ryzyko powodzi może nawet wzrosnąć. Ponieważ stało się jasne, że projekt służy przede wszystkim interesom gospodarczym, pozyskane środki nie mogą być wykorzystane do realizacji tego projektu. W związku z tym UE, CEB i Bank Światowy muszą sprawdzić, czy warunki finansowania nie są naruszane.

Wzywamy **Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Federalnej Niemiec** do:

- zaprzestania określania projektu żeglugi śródlądowej jako projektu „przeciwpowodziowego”, ponieważ projekt ten może w rzeczywistości doprowadzić do pogorszenia stanu ochrony przeciwpowodziowej,
- powstrzymania wszelkich planów związanych z rozbudową Odry,
- podjęcia ambitnych kroków mających na celu zachowanie i ochronę naturalnych krajobrazów i ekosystemów wzdłuż Odry, w pełnej zgodności z prawem UE.

Wzywamy **Komisję Europejską** do:

- wysłuchania obywateli Polski i Niemiec,
- całkowitego wstrzymania współfinansowania projektu CEB i Banku Światowego „Zarządzanie powodzią”, który pogarsza ochronę przeciwpowodziową,
- wystosowania apelu do CEB i Banku Światowego o zaprzestanie finansowania również z wyżej wymienionych powodów,
- koordynowania śledztwa w sprawie nadużyć finansowania na dużą skalę, związanych z realizacją ww. projektu, wraz z Biurem Komisji Europejskiej ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Biurem CEB Głównego Urzędnika ds. Zgodności oraz Wiceprezydentem Banku Światowego ds. Uczciwości w ramach Projektu Zarządzania Powodziami (OVFMP),
- niezwłocznego wszczęcia postępowania w sprawie uchybień przeciwko rządowi Rzeczypospolitej Polskiej za nielegalną rozbudowę i naruszenie dyrektyw UE, ponieważ polskie władze wydały już zgodę na przebudowę Odry w trybie natychmiastowej wykonalności,
- zażądania od władz polskich i niemieckich przestrzegania prawa unijnego oraz powstrzymania planowanej rozbudowy Odry.

Wzywamy **CEB i Bank Światowy** do:

- zaprzestania finansowania interesów gospodarczych pod fałszywym szyldem ochrony przeciwpowodziowej, które doprowadzi do pogorszenia tejże ochrony.

Wzywamy **Międzynarodową Komisję ds. Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniami** do:

- wysłuchania obywateli Niemiec i Polski oraz pilnego zajęcia się sprawą,
- zobowiązania się do włączania tylko takich projektów ochrony przeciwpowodziowej do Międzynarodowych planów zarządzania ryzykiem powodziowym, które są uzgadniane przez

wszystkie organy zajmujące się ochroną przeciwpowodziową w oparciu o niezależne dowody naukowe.

Organizacje pozarządowe

Organizacje międzynarodowe

European Environmental Bureau	Urgewald
International Rivers	World Sturgeon Conservation Society
Naturfreunde Internationale	World Fish Migration Foundation
Riverwatch – Society for the protection of rivers	WWF European Policy Office

Organizacje pozarządowe z Polski

Fundacja "ROZWÓJ TAK - ODKRYWKI NIE" (RT-ON)	Stowarzyszenie 515
Fundacja Strefa Zieleni	Stepnicka Organizacja Turystyczna Nie Tylko Dla Orłów (SOT)
Polski Klub Ekologiczny	Ośrodek Inicjatyw Społecznych i Ekologicznych "Stary zagon"
Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny I Gowienicy (TPRIiG)	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)
Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA	Towarzystwo Przyjaciół Słońska "Unitis Viribus"
Michał Zygmunt- OdraSoundDesign	Green REV Institute

Organizacje pozarządowe z Niemiec

Deutscher Naturschutzring (DNR)	Landesanglerverband Brandenburg
ADFC Frankfurt (Oder)	Landesfischereiverband Brandenburg/Berlin
ALNUS	Robin Wood
Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (BUND)	Succow Foundation
BUND Brandenburg	NaturFreunde Deutschlands
Deutscher Kanuverband	NaturFreunde Landesverband Brandenburg
Deutsche Umwelthilfe (DUH)	Naturschutzbund Deutschland (NABU)
Gesellschaft zur Rettung des Störs	NABU Mecklenburg-Vorpommern
Bundesverband GRÜNE LIGA	Verein der Freunde des Deutsch-Polnischen Europa-Nationalparks Unteres Odertal
Grüne Liga Brandenburg	WWF Deutschland
Heinz Sielmann Stiftung	

Naukowcy

IUCN Freshwater fish specialist group

Dr Paweł Czechowski, Faculty of Biological Science, University of Zielona Góra

Dr Beata Czyż, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr Zygmunt Dajdok, Faculty of Botany, University of Wrocław

Prof. Dr hab. Andrzej Dyrz, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr Jörn Gessner, Leibniz-Institute of Freshwater Ecology and Inland Fisheries (IGB) in the Forschungsverbund Berlin e.V.

Dr hab. eng. Prof. UW **Marcin Kadej**, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr Jarosław Kania, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr hab. Prof. Jan Kotusz, Museum of Natural History, University of Wrocław

Dr hab. Agnieszka Latocha, Faculty of Earth Sciences and Environmental Management, University of Wrocław

Dr Adam Malkiewicz, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr Marta Mazurkiewicz-Kania, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr hab. Prof. UŚ **Anna Orczewska**, Institute of Biology, Biotechnology and Environmental Protection, Faculty of Natural Sciences, University of Silesia, Katowice

Dr Kamila Reczyńska, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Prof. Dr Antje Stöckmann, University of Applied Sciences for Sustainable Development Eberswalde

Prof. em. Dr Michael Succow, Greifswald Mire Centre, Succow Foundation, laureate of the Right Livelihood Award

Dr hab. Prof. UW **Krzysztof Świerkosz**, Museum of Natural History, University of Wrocław

Dr Franziska Tanneberger, Greifswald University, partner in the Greifswald Mire Centre, Germany

Prof. Dr hab. Tomasz Wesołowski, Faculty of Biological Science, Wrocław University

Dr Christian Wolter, Leibniz-Institute of Freshwater Ecology and Inland Fisheries (IGB) in the Forschungsverbund Berlin e.V.

Steffen Zahn, Institute of Inland Fisheries Potsdam-Sacrow

Prof. Roman Żurek, Institute of Nature Conservation Polish Academy of Science

Dr Joanna Furmankiewicz, Faculty of Biological Sciences, University of Wrocław

Dr Krzysztof Kolenda, Department of Evolutionary Biology and Conservation of Vertebrates, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr Rafał Ruta, Faculty of Biological Sciences, University of Wrocław

Dr hab. Adrian Smolis, Faculty of Biological Science, University of Wrocław

Dr hab. Konrad Hałupka, of Behavioral Ecology, University of Wrocław

Dr Iwona Gottfried, Faculty of Biological Sciences, University of Wrocław

Dr hab. Dariusz Wysocki, prof. US, University of Szczecin

Organizacje turystyczne

Albatros Outdoor Natur- und AktivReisen
flusslandschaft reisen
Naturerlebnishof Uferloos

Thomas Volpers, Kanu- und Landschaftsführer
im Nationalpark Unteres Odertal
Radlerhof Aurith

Politycy wspierający wspólną deklarację NGO

Europarlamentarzyści

Robert Biedroń, Member of European Parliament, S&D
Martin Häusling, Member of European Parliament, THE GREENS/EFA GROUP
Ska Keller, Member of European Parliament, THE GREENS/EFA GROUP
Jutta Paulus, Member of European Parliament, THE GREENS/EFA GROUP
Helmut Scholz, Member of European Parliament, THE LEFT GROUP
Sylwia Spurek, Member of European Parliament, THE GREENS/EFA GROUP

Politycy z Polski

Partie polityczne

Polish Green Party (Partia Zieloni)

Polscy parlamentarzyści (Sejm i Senat)

Tomasz Aniśko, Member of the Polish Parliament, Green Party
Małgorzata Tracz, Member of the Polish Parliament, Green Party
Urszula Zielińska, Member of the Polish Parliament, Green Party
Aleksandra Gajewska, Member of Polish Parliament (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska, Civic Platform/Platforma Obywatelska)
Michał Gramatyka, Member of Polish Parliament (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska, Civic Platform/Platforma Obywatelska)
Riad Haidar, Member of Polish Parliament (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska)
Piotr Benedykt Zientarski, Member of Polish Parliament (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska, Civic Platform/Platforma Obywatelska)
Władysław Komarnicki, Member of Polish Senate (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska, Civic Platform/Platforma Obywatelska)
Adam Szłapka, Member of Polish Parliament (Civic Coalition/Koalicja Obywatelska, Nowoczesna)
Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, non-party)

Daria Gosek-Popiołek, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Monika Falej, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Maciej Kopiec, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Anita Kucharska-Dziedzic, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Maciej Gdula, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Beata Maciejewska, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Małgorzata Prokop-Paczkowska, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Andrzej Rozenek, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Anita Sowińska, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Krzysztof Śmiszek, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Katarzyna Ueberhan, Member of Polish Parliament (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica)
Katarzyna Kotula (Coalition Club Lewica/Klub Koalicji Lewica, Spring by Robert Biedroń/Wiosna Roberta Biedronia)
Piotr Adamowicz, Member of Polish Parliament (non-party)
Tomasz Zimoch, Member of Polish Parliament (non-party)

Politycy z Niemiec

Partie polityczne

Michael Kellner, Federal Executive Director, Alliance 90/The Greens

Niemieccy parlamentarzyści (Bundestag)

Dr. Bettina Hoffmann, Member of the German Parliament, Alliance 90/The Greens
Steffi Lemke, Member of the German Parliament, Alliance 90/The Greens
Ralph Lenkert, Member of the German Parliament, THE LEFT
Thomas Nord, Member of the German Parliament, THE LEFT
Dr. Klaus-Peter Schulze, Member of the German Parliament, CDU/CSU Parliamentary Group
Dr. Kirsten Tackmann, Member of the German Parliament, THE LEFT
Dr. Julia Verlinden, Member of the German Parliament, Alliance 90/The Greens

Parlamentarzyści kraju związkowego Brandenburgii

Marlen Block, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Sahra Damus, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Kathrin Dannenberg, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT

Thomas Domres, Member of Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Bettina Fortunato, Member of Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Thomas von Gizycki, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Christian Görke, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Isabell Hiekel, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Heiner Klemp, Member of the Parliament of Brandenburg, and member of the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe, Alliance 90/The Greens
Carla Kniestedt, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Ronny Kretschmer, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Hardy Lux, Member of the Parliament of Brandenburg, Social Democratic Party
Benjamin Raschke, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Clemens Rostock, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Marie Schäffer, Member of the Parliament of Brandenburg, Alliance 90/The Greens
Ingo Senftleben, Member of the Parliament of Brandenburg, Christian Democratic Union
Isabelle Vandre, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT
Sebastian Walter, Member of the Parliament of Brandenburg, THE LEFT

Parlamentarzyści Izby Deputowanych w Berlinie

Michael Efler, Member of the House of Representatives of Berlin, THE LEFT